

‘ਦੋਸ਼ ਨਾ ਲਾਓ’

ਮੱਤੀ 7:1-12; ਆਇਤਾਂ 1, 2 ਤੇ ਇਕ ਨੇੜ ਝਾੜ

ਮਸੀਹੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਇਕ ਚੁਣੌਤੀ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਹੈ। ਯਿਸੂ ਇਸ ਨੂੰ ਸਮਝਦਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਬਾਰੇ ਪਹਾੜੀ ਉਪਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਕਾਫ਼ੀ ਕੁਝ ਦੱਸਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਯਾਵਾਨ ਹੋਣ (5:7) ਅਤੇ ਮੇਲ ਕਰਾਉਣ ਵਾਲੇ ਹੋਣ ਲਈ ਆਖਿਆ (5:9)। ਉਸ ਨੇ ਹਰ ਸੁਣਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਸਿੱਧਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਣਨ ਲਈ ਦਲੇਰ ਕੀਤਾ (5:13-16)। ਉਸ ਨੇ ਭਰਾ ਨਾਲ ਗੁੱਸੇ ਹੋਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਉਸ ਨਾਲ ਮੇਲ ਕਰਨ ਲਈ ਆਖਿਆ (5:21-26)। ਮਸੀਹ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ (ਭਾਵ ਆਪਣੇ ਵੈਰਿਆਂ) ਨਾਲ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ (5:38-48)। ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਯਿਸੂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ, ਮੱਤੀ 7:1-12 ਤੇ ਆਉਂਦੇ ਹਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰਾਂ ਆਇਤਾਂ ਵਿਚ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਬਾਰੇ ਕਾਫ਼ੀ ਕੁਝ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪਹਾੜੀ ਉਪਦੇਸ਼ ਸਾਡੀਆਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਉੱਤੇ ਚਮਕਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਬਿੰਦੂ ਵਾਂਗ ਹੈ, ਜੋ ਸਾਡੀਆਂ ਖਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਸਰਮਨ ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਦੇ ਵਚਨ ਦੀ ਸਰਚ ਲਾਈਟ ਤੁਹਾਡੇ ਉੱਤੇ ਪੈਣ ਨਾਲ ਤੁਹਾਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹਾ ਅਣਸੁਖਾਵਾਂ ਲਗ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ ਸਮਝੋ ਕਿ ਮੈਂ ਕਈ ਘੰਟਿਆਂ ਤਕ ਵਚਨ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਕੇ ਵੱਖੋ ਵੱਖ ਅਨੁਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਬਾਰ ਬਾਰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਇਹ ਪਾਠ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਕਮੈਂਟਰੀ ਦੇ ਤਿੰਨ ਸੌ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਫ਼ੇ ਪੜ੍ਹੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨੀਆਂ ਲਾਈਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਗੌਰ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਸਾਰੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਰੋਸ਼ਨੀ ਮੇਰੇ ਉੱਤੇ ਪੈ ਕੇ ਮੇਰੀਆਂ ਖਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਖਾਉਂਦੀ ਰਹੀ। ਮੈਨੂੰ ਕੁਝ ਅਣਸੁਖਾਵੇਂ ਪਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਆਇਤਾਂ ਓਸੇ ਉੱਤੇ ਹਨ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੁਝ ਮਿੰਟ ਬੁਰਾ ਲਗ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਯਕੀਨ ਜਾਣੋ ਕਿ ਇਸ ਅਧਿਐਨ ਦੌਰਾਨ ਮੈਂ ਕਈ ਘੰਟੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਰਿਹਾ ਸਾਂ।

1 ਤੋਂ 12 ਆਇਤਾਂ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਮੈਨੂੰ ਦਸ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਰਿਸ਼ਤਾ ਰੱਖਣ ਤੇ ਆਪਣੇ ਸਰਮਨਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਪੂਰੇ ਭਾਗ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਜੋੜਿਆ ਹੈ ਥੋੜ੍ਹਾ ਬਹੁਤ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ 1 ਤੋਂ 6 ਆਇਤਾਂ ਕਮੀਆਂ ਕੱਢਣ ਅਤੇ ਪਵਿੱਤਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਕੁੱਤਿਆਂ ਅੱਗੇ ਨਾ ਪਾਉਣ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਤੇ ਵੀ ਗੱਲ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਫਿਰ 7 ਤੋਂ 11 ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਨੇ ਦੁਆ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਅਸਰਦਾਇਕ ਸ਼ਕਤੀ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ। ਸਾਨੂੰ ਲਗ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ— ਆਇਤ 12 ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਜੋ ‘ਇਸ ਲਈ’ ਕਹਿ ਕੇ ਕਿ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਜੁਲ ਕੇ ਰਹਿਣ ਤੇ ਆਖਰੀ ਹਦਾਇਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਭਾਵ ਸੁਨਹਿਰੀ ਨਿਅਮ ਦੱਸਦੀ ਹੈ। ‘ਇਸ ਲਈ’ ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਯਿਸੂ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਸਮੇਟ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਭਾਵ ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਕਰਦਿਆਂ ਨਿਚੋੜ ਵੱਲ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਕਰਕੇ 7 ਤੋਂ 11 ਆਇਤਾਂ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੂਰੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਦੇ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਚ ਅਸੀਂ 1 ਤੋਂ 12 ਆਇਤਾਂ ਹੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕਰਾਂਗੇ

ਬਾਈਬਲ ਦੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਇਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਮੈਂ ਛੇ ਸੱਚਾਈਆਂ ਭਾਵ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ

ਰਹਿਣ ਦੀਆਂ ਛੇ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਾਂਗਾ। ਇਸ ਸਰਮਨ ਵਿਚ ਮੈਂ ਸਿਰਫ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪਹਿਲੀਆਂ ਦੋ ਆਇਤਾਂ ਤੇ ਹੀ ਗੱਲ ਕਰਾਂਗਾ।¹ ਪਹਿਲੀਆਂ ਦੋ ਆਇਤਾਂ ਦੋਸ਼ ਲਾਉਣ ਤੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਇਸ ਪਾਠ ਨੂੰ ‘ਦੋਸ਼ ਨਾ ਲਾਓ’² ਨਾਮ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਅਗਲੇ ਸਰਮਨ ਵਿਚ ਬਾਕੀ ਪੰਜ ਸੱਚਾਈਆਂ ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਾਂਗਾ।

ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ #1:

ਅਸੀਂ ਦੋਸ਼ ਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਹੋਣਾ ਬੰਦ ਕਰੀਏ (ਆਇਤਾਂ 1, 2)।

ਜੋ ਯਿਸੂ ਨੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ (ਆਇਤ 1)

ਜੇ ਅਸੀਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਯਿਸੂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਆਖਿਆ ਕਿ ਅਸੀਂ ਦੋਸ਼ ਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਹੋਣੇ ਬੰਦ ਹੋਈਏ। ਇਸ ਵਚਨ ਦਾ ਆਰੰਭ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ‘‘ਦੋਸ਼ ਨਾ ਲਾਓ’’ (ਆਇਤ 1)। ਮੂਲ ਲਿਖਤ ਵਿਚ ਇਸ ਦਾ ਜੋ ਰੂਪ ਵਰਤਿਆ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਸੁਣਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ ਲਾਉਣਾ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਵਿਲੀਅਮ ਦੇ ਅਨੁਵਾਦ ਵਿਚ ‘‘ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਅਲੋਚਨਾ ਕਰਨੀ ਬੰਦ ਕਰੋ’’ ਹੈ।³

ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਬੰਧਾਂ ਤੇ ਭਾਵ ਸੁਨਹਿਰੀ ਨਿਅਮ ਵਾਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚੋਂ ਖਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਅਰੰਭ ਕਰਨ ਦਾ ਢੰਗ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਯਿਸੂ ਵੱਲੋਂ ਇਵੇਂ ਅਰੰਭ ਕਰਨ ਦੇ ਕਈ ਕਾਰਣ ਹੋਣਗੇ।

ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ

ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਸੀਹ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਉਣ ਦੀ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦੇ ਨਾਲ ਇਸ ਕਰਕੇ ਅਰੰਭ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੇ ਸਭ ਸੁਣਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਵੀ ਹਾਂ, ਇਸ ਤਾੜਨਾ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਚੌੜੀ ਘੰਟਿਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕੋਈ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਮੱਤੀ 7: 1 ਵਾਲੇ ਯਿਸੂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਾ ਉਲੰਘਣਾ ਨਾ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਇਕ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਦੀ ਨਾਕਾਮੀ ਨਾਲੋਂ ਵਧ ਕੇ ਸਬੰਧ ਖਰਾਬ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੋਰ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ।

ਬੁਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨਾ

ਇਕ ਹੋਰ ਸੰਭਾਵਨਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਯਿਸੂ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਉਣ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਇਸ ਲਈ ਛੇੜਿਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਗ੍ਰੰਥੀ ਅਤੇ ਫ਼ਰੀਸੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਸ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿੱਕਲਦੇ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਉਹ ਹਰ ਥਾਂ ਉਸ ਤੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਬਹਾਨਾ ਲੱਭਣ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਮਗਰ ਪਏ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ (ਲੂਕਾ 6: 1-7), ਉਸ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣ (ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਫ਼ਰੀਸੀ ਵੀ ਸਨ) ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਸ ਦੇ ਕਤਲ ਦੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਬਣਾਉਂਦੇ ਸਨ (ਯੂਹੰਨਾ 5: 18)।

ਇਸੇ ਲਈ, ਪਹਾੜੀ ਉਪਦੇਸ਼ ਵਿਚ, ਯਿਸੂ ਨੇ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਹਵਾਲੇ ਦੱਸੇ। ਮੱਤੀ 5:20 ਵਿਚ ਆਖਿਆ ‘‘ਤੁਹਾਡਾ ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਫ਼ਰੀਸੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਸੁਰਗ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਖਿਧ ਨਾ ਵੜੋਗੇ।’’ ਅਧਿਆਇ 5 ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਭਾਗ

ਵਿਚ, ਮਸੀਹ ਨੇ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਰੀਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨਾਲ ਮਿਲਾਇਆ; ਇਹ ਰੀਤਾਂ ਫ਼ਰੀਸੀਆਂ ਨੇ ਬਣਾਈਆਂ ਸਨ। ਅਧਿਆਇ 6 ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਭਾਗ ਵਿਚ, ਯਿਸੂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਪਟੀਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ, ਜਿਹੜੇ ਦਾਨ ਦੇਣ ਲੱਗਿਆਂ ਤੁਰ੍ਹੀਆਂ ਵਜਾਉਂਦੇ, ਸੜਕਾਂ ਅਤੇ ਬਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿਚ ਲੰਮੀਆਂ ਲੰਮੀਆਂ ਦੁਆਵਾਂ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ੇ ਰੱਖ ਕੇ ਸਭ ਨੂੰ ਵਿਖਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰੋਜ਼ਾ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿਚ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸਮਝ ਆਉਂਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਫ਼ਰੀਸੀਆਂ ਲਈ ਆਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।⁴

ਗ੍ਰੰਥੀ ਅਤੇ ਫ਼ਰੀਸੀ ਹੀ ਦੋਸ਼ ਲਾਉਣ ਦੇ ਮੁਜ਼ਰਮ ਸਨ, ਜਿਸ ਦੀ ਯਿਸੂ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਹ ਸਮਾਜ ਦੇ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਹਿੱਸੇ, ਮਸੂਲ ਲੈਣ ਵਾਲਿਆਂ (ਲੂਕਾ 18:9-14), ਸਾਮਰੀਆਂ ਅਤੇ ਗੈਰ ਕੌਮਾਂ ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਜਿਸ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਤਮ ਮੰਨਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਨਫ਼ਰਤ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਵੇਖਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਤਰਸ ਨਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਚੱਲਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਾਡੀ ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਗ੍ਰੰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਫ਼ਰੀਸੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵਧ ਕੇ ਹੋਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨਾ

ਯਿਸੂ ਨੇ ਇਸ ਲਈ ਵੀ ਆਰੰਭ ਕੀਤਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਬੰਧਾਂ ਦੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਕਈ ਵਾਰ ਫੁੱਲ ਬੀਜਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚੋਂ ਘਾਹ-ਫੂਸ ਪੁੱਟਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਦਾ ਜੋ ਵੀ ਕਾਰਣ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਮਸੀਹ ਨੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ: ‘‘ਦੋਸ਼ ਨਾ ਲਾਓ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਤੇ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਨਾ ਲਾਇਆ ਜਾਵੇ।’’

ਜੋ ਕਹਿਣ ਦਾ ਯਿਸੂ ਦਾ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਸੀ (ਆਇਤ 1)

ਸੰਸਾਰਕ ਸੋਚ ਵਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਅਨਪੜ੍ਹ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਠੀ ਭਰ ਆਇਤਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਆਇਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਹੈ।⁵ ਖ਼ਾਸ ਕਰ ਉਹ KJV ਦੇ ਇਸ ਵਾਕਾਂਸ਼ ਨੂੰ ਬਹੁਤਾ ਜਾਣਦੇ ਹੋਣਗੇ ਕਿ ‘‘ਨਿਆਂ ਨਾ ਕਰੋ ਤਾਂ ਜੋ ਤੁਹਾਡਾ ਵੀ ਨਿਆਂ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।’’

ਆਪਣੇ ਤਜਰਬੇ ਵਿਚ ਮੈਂ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਕਈ ਮੁਜ਼ਰਮਾਂ ਨਾਲ ਹਮਦਰਦੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਸੁਣੇ ਹਨ: ‘‘ਨਿਆਂ ਨਾ ਕਰੋ ਤਾਂ ਜੋ ਤੁਹਾਡਾ ਵੀ ਨਿਆਂ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।’’ ਇਹ ਲੋਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਕੱਢਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਕਦੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਕੋਈ ਗਲਤ ਹੈ ਜਾਂ ਤੋਬਾ ਕਰ ਕੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਾ ਬਦਲਣ ਵਾਲੇ ਪਾਪੀ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਨਤੀਜੇ ਭੁਗਤਣੇ ਪੈਣਗੇ।⁶ ਭਲਾ ਯਿਸੂ ਇਹੀ ਸਿਖਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ?

ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਮੱਤੀ 7:1 ਵਾਲੇ ‘‘ਦੋਸ਼’’ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਮਤਲਬ ਕੀ ਹੈ, ਮੈਂ ਇਹ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਮਤਲਬ ਕੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। [ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਦੀਆਂ ਬਾਈਬਲਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਦੀ ਥਾਂ ‘‘ਨਿਆਂ ਕਰਨਾ’’ ਹੈ- ਅਨੁਵਾਦਕ।]

ਸਰਕਾਰੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਹੀਂ

ਬਾਈਬਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਯਿਸੂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਇਹ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਨਿਆਂ (ਭਾਵ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਨਿਆਂ) ਨਹੀਂ ਮੰਨਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਖ਼ੁਦਾ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਦਿੱਤਾ ਹੈ (ਵੇਖੋ 1 ਪਤਰਸ 2:13, 14;

ਤੀਤੁਸ 3:1; ਰੋਮੀਆਂ 13:1)।

ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ

ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਆ ਹੋਵੇਗੀ, ‘‘ਬੇਸ਼ੱਕ, ਇਹ ਆਇਤ ਸਰਕਾਰੀ ਨਿਆਮਾਂ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਮੰਡਲੀ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਐਲਡਰਾਂ ਲਈ ਆਪਣੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਕਿ ਉਹ ਗਲਤ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਮਿਲਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਦੋਸ਼ ਲਾਉਣ ਨੂੰ ਗਲਤ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਹੈ।’’ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਬਾਹਰ ਦੇ ਲੋਕ ਹੀ ਨਹੀਂ; ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਕੁਝ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਵੀ ਸੋਚ ਹੈ ਕਿ ਮੰਡਲੀ ਦੇ ਐਲਡਰ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਆਖਿਆ, ‘‘ਜਿੱਥੇ ਮੈਂ ਐਲਡਰ ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਉੱਥੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸੰਗਤੀ ਵਿੱਚੋਂ ਨਹੀਂ ਛੇਕਾਂਗੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਯਿਸੂ ਨੇ ਆਖਿਆ, ‘‘ਦੋਸ਼ ਨਾ ਲਾਓ ਤਾਂ ਜੋ ਤੁਹਾਡੇ ਉੱਤੇ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਨਾ ਲਾਇਆ ਜਾਵੇ।’’

ਮੈਂ ਫੇਰ ਆਖਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਬਾਈਬਲ ਦਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਮੱਤੀ 7:1 ਇਹ ਨਹੀਂ ਸਿਖਾਉਂਦਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਕਲੀਸੀਆ ਵਿਚ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਨਹੀਂ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਯਿਸੂ ਜਿਸ ਨੇ ਆਖਿਆ, ‘‘ਦੋਸ਼ ਨਾ ਲਾਓ’’ ਉਸੇ ਨੇ ਕਲੀਸੀਆ ਵਿਚ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਰੱਖਣਾ ਵੀ ਸਿਖਾਇਆ ਹੈ (ਮੱਤੀ 18:15-17)। ਉਸ ਨੇ ਸਾਰੀ ਸਚਿਆਈ ਵਿਚ ਰਸੂਲਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਲਈ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਭੇਜਿਆ (ਯੂਹੰਨਾ 16:13), ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਲੋੜ ਲਈ ਪੌਲਸ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਵਚਨ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੇ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 5:5, 9; 2 ਥੱਸਲੁਨੀਕੀਆਂ 3:6, 14, 15; ਤੀਤੁਸ 3:9-11)।

ਜ਼ਾਤੀ ਦੋਸ਼ ਲਾਉਣਾ ਨਹੀਂ

ਕੋਈ ਹੋਰ ਜਵਾਬ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ‘‘ਇਸ ਆਇਤ ਵਿਚ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਗੱਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਾਤੀ ਤੌਰ ਤੇ ਮਸੀਹੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਕਿ ਕੋਈ ਦੂਜਾ ਇਖਲਾਕੀ ਤੌਰ ਤੇ ਜਾਂ ਡਾਕਟ੍ਰਿਨ ਵਿਚ ਗਲਤ ਹੈ।’’

ਇਕ ਵਾਰ ਫੇਰ, ਮੈਂ ਇਹ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹਾਂਗਾ ਕਿ ਬਾਈਬਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਾਲ ਉਲਝਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਮੱਤੀ 7:1 ਇਹ ਨਹੀਂ ਸਿਖਾਉਂਦਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਦੂਜਿਆਂ ਤੇ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਲਾ ਸਕਦੇ। ਅਗਲੇ ਸਰਮਨ ਵਿਚ, ਅਸੀਂ ਆਇਤ 6 ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਾਂਗੇ, ਜਿਹੜੀ ਆਖਦੀ ਹੈ, ‘‘ਪਵਿੱਤਰ ਵਸਤੂ ਕੁੱਤਿਆਂ ਨੂੰ ਨਾ ਪਾਓ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਮੋਤੀ ਸੂਰਾਂ ਅੱਗੇ ਨਾ ਸੁੱਟੋ। ...’’ ਅਸੀਂ ਇਸ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ‘‘ਕੁੱਤਿਆਂ’’ ਅਤੇ ‘‘ਸੂਰਾਂ’’ ਨੂੰ ਪਛਾਣੇ ਬਿਣਾ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਪਾਠ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਆਇਤਾਂ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੱਤੀ 7:15-20 ਝੂਠੇ ਨਬੀਆਂ ਤੋਂ ਚੌਕਸ ਕਰਦਿਆਂ ਆਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਝੂਠੇ ਨਬੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਦੇ ‘‘ਫਲ’’ ਤੋਂ ਪਛਾਣ ਸਕਦੇ ਹਾਂ: ‘‘ਤੁਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫਲਾਂ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਛਾਣੋਗੇ’’ (ਆਇਤ 16)। ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਕਈ ਵਾਰ ਆਖਦੇ ਹਨ, ‘‘ਅਸੀਂ ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਹੀਂ ਹਾਂ; ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਫਲ ਚੈਕ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਾਂ।’’ ਜੇ ਥਾਂ ਹੋਈ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਆਇਤਾਂ ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿਆਂਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਦੂਜਿਆਂ ਦਾ ਨਿਆਂ ਕਰਨਾ (ਦੋਸ਼ ਲਾਉਣ) ਦੀ ਲੋੜ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ (ਰੋਮੀਆਂ 16:17; ਗਲਾਤੀਆਂ 1:8, 9; ਫਿਲਿੱਪੀਆਂ 3:2; 1 ਯੂਹੰਨਾ 4:1)।

ਯਿਸੂ ਦੇ ਕਹਿਣ ਦਾ ਕੀ ਮਤਲਬ ਸੀ (ਆਇਤ 1)

ਇਹ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਕਿ ਬਾਈਬਲ ਦੀ ਇਸ ਆਇਤ ਵਿਚ ‘‘ਦੋਸ਼ ਲਾਉਣ’’ ਦਾ ਅਰਥ ਕੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਜੇ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਕਿ ‘‘ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਕੀ ਹੈ?’’ ਜਵਾਬ ਦੇਣਾ ਬਾਕੀ ਹੈ।

ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ *krino* ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ‘‘ਦੋਸ਼ ਲਾਉਣਾ’’ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਲੋਚਨਾ ਲਈ ਸ਼ਬਦ ‘‘criticize’’ ਨਿਕਲਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ‘‘ਅਲੋਚਨਾ’’ ਨੂੰ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਅਰਥ ਵਿਚ ਹੀ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਦੂਜੇ ਤੇ ਚਿੱਕੜ ਸੁੱਟਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਪਰ ‘‘ਅਲੋਚਨਾ’’ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਸਿਰਫ਼ ‘‘ਮੁਲਾਂਕਣ’’ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਜਾਂ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਦੋਵੇਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਭਾਵ ਇਹ ਮਾੜਾ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਚੰਗਾ ਵੀ; ਤਬਾਹਕੁੰਨ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਚਨਾਤਮਕ ਵੀ। ਯਿਸੂ ਨੇ ਆਪ ਸੁਣਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਇਕ ਜਮਾਤ ਨੂੰ ‘‘ਸੱਚਾ ਨਿਆਂ’’ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਆਖਿਆ (ਯੂਹੰਨਾ 7:24)। ਫਿਰ ਤਾਂ ਮੱਤੀ 7:1 ਦੂਜਿਆਂ ਦਾ ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੰਮਲ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਲੋਚਨਾਤਮਕ ਗੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੁਬੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਹੈ, ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਜਾਨਵਰਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ,⁷ ਕਿਉਂਕਿ ਸਬੂਤ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹਾਂ; ਅਸੀਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਫ਼ੈਸਲਾ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਫਿਰ ਵੀ, ਯਿਸੂ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਸਿੱਖਿਆ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਨਿਆਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਬਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗਾ, ਬਲਕਿ ਨਿਆਂ ਦੇ ਕਈ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ, ਕਿ ਯਿਸੂ ਦੋਸ਼ ਲਾਉਂਦਾ ਹੈ। (ਇੱਥੇ ਹੀ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸੀ ਗਈ ਪਰੋਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਤੇਜ਼ ਰੋਸ਼ਨੀ ਸਾਡੇ ਦਿਲਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਨੂੰ ਉਘਾੜੇਗੀ।)

ਪੱਖਪਾਤ ਭਰਿਆ ਨਿਆਂ

ਆਪਣੇ ਨਿਆਂ ਨੂੰ ਸਜਾਵਟੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਪਿਛੋਕੜ, ਮੁਤਾਅੱਸਬ ਅਤੇ ਤਰਜੀਹਾਂ ਆਮ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਹੈ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਔਖਾ ਹੈ। ਐਨਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਯੂਨਾਨੀ ਕਈ ਵਾਰ ਅਹਿਮ ਮਕੱਦਮਿਆਂ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਉਣ ਦਿੰਦੇ ਸਨ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਸਮਾਜ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਉਣ ਦਾ ਇਕ ਕਾਰਣ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ‘‘ਹੀਣ ਭਾਵਨਾ’’ ਦੇ ਮਾਰੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।⁸ ਹੀਣ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਬੰਦਾ ਜਾਂ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉੱਚਾ ਚੁੱਕ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਲੱਤ ਖਿੱਚ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਲੱਤ ਖਿੱਚਣਾ ਆਸਾਨ ਲਗਦਾ ਹੈ।

ਬਗ਼ੈਰ ਦੱਸੇ ਨਿਆਂ

ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਤੱਥਾਂ ਜਾਂ ਸਾਰੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣੇ ਬਗ਼ੈਰ ਕਾਹਲੀ ਵਿਚ ਫ਼ੈਸਲਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ (ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਲੋਕ ਹਾਲਾਤ ਦੀਆਂ ਦੋ ਚਾਰ ਇੱਟਾਂ ਲੈ ਕੇ ਦੋਸ਼ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਮਕਾਨ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।) ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿਚ ਕੀ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਜਾਂ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮਝ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਨਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਇਹ ਉਹਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਨੇਮ ਸੀ ਜਾਂ ਆਪਣਾ। ‘‘ਸੱਚਾ ਨਿਆਂ’’ ਕਰਨ ਲਈ ਯਿਸੂ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ‘‘ਵਿਖਾਵੇ ਦੇ ਨਿਆਉਂ ਨਾ’’ ਕਰਨ ਲਈ ਆਖਿਆ (ਯੂਹੰਨਾ 7:24)।

ਨਾਮੁਮਕਿਨ ਨਿਆਂ

ਬਹੁਤ ਵਾਰ ਜਦ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਦਾ ਨਿਆਂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਉਸ ਦੀ ਦੀ ਮੰਸ਼ਾ ਦਾ ਨਿਆਂ

ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਯਿਸੂ ਨਹੀਂ ਹਾਂ, ਜੋ ‘ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੀ ਹੈ’ (ਯੂਹੰਨਾ 2:25), ਇਸ ਕਰਕੇ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲਗ ਸਕਦਾ ਕਿ ਦੂਜੇ ਦੇ ਦਿਲ ‘ਚ ਕੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਆਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ‘ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਜਾਂ ਉਹ ਕੀਤਾ,’ ਪਰ ਅਸੀਂ ਯਕੀਨਨ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਕਿ ‘ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਜਾਂ ਉਹ ਇਸ ਕਰਕੇ ਕੀਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ...।’ ਪੌਲਸ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ, ‘ਮਨੁੱਖਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੌਣ ਕਿਸੇ ਮਨੁੱਖ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਜਾਣਦਾ’ ਹੈ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 2: 11)। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣਨ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ: ‘ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਚਲਾਕ ਸਮਝਦੀ ਹੈ!’; ‘ਉਸ ਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕੁਝ ਹੈ!’⁹ ਅਸੀਂ ਕਿੰਨੀ ਹੀ ਵਾਰ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਮੰਸ਼ਾ ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਉਂਦੇ ਹਾਂ!

ਹਮਦਰਦੀ ਰਹਿਤ ਨਿਆਂ

ਯਿਸੂ ਸਭ ਤੋਂ ਜਿਸ ਤੋਂ ਲੋਕ ਚੰਗਾ ਹੋਣ ਦੇ ਉਲਟ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਟਾਲਣ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਵੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। 1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 13:7ਅ ਦਾ ਮੌਫੇਟ ਅਨੁਵਾਦ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੇਮ ‘ਬੇਹਤਰੀਨ ਤੇ ਯਕੀਨ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਰਹਿੰਦਾ’ ਹੈ।¹⁰

ਇਹ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਬਾਰੇ ਉਸ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਕਈ ਵਾਰ ਉਹਦੇ ਕੰਮ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਦੋ ਵਿਆਖਿਆਵਾਂ ਵਿਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ: ਇਕ ਚੰਗਾ ਅਤੇ ਇਕ ਮਾੜਾ। ਜਦ ਇਵੇਂ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਅਕਸਰ ਉਸ ਆਦਮੀ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸ ਵਰਗ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ?

ਕਰੜਾ ਨਿਆਂ

ਹੁਣੇ ਹੁਣੇ ਦੋਸ਼ ਨਿਆਂ ਦੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਢੰਗ ਨਾਲ, ਅਸੀਂ ਕਈ ਵਾਰ ਸਖਤ, ਕੌੜੇ ਅਤੇ ਕਸ਼ਟਦਾਇਕ ਫ਼ੈਸਲੇ ਲੈ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ, ਜਦਕਿ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਦਿਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਲ ਲੈਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਪਤਰਸ ਨੇ ਆਖਿਆ, ‘ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਹੈ ਭਈ ਤੁਸੀਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਗੂੜ੍ਹਾ ਪ੍ਰੇਮ ਰੱਖੋ ਕਿਉਂ ਜੋ ਪ੍ਰੇਮ ਬਾਹਲਿਆਂ ਪਾਪਾਂ ਨੂੰ ਢੱਕ ਲੈਂਦਾ ਹੈ’ (1 ਪਤਰਸ 4:8)।¹¹

ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਚੱਲਣਾ ਆਤਮਾ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਇਕ ਪਾਸੇ, ਪ੍ਰੇਮੀ ਅਤੇ ਹਮਦਰਦੀ ਭਰਿਆ ਮਨ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਯਕੀਨ ਬੇਹਤਰੀਨ ਵਿਚ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਉੱਚਾ ਚੁੱਕਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਸਖਤ, ਦਿਆ ਰਹਿਤ, ਦੋਸ਼ ਲਾਉਣ ਵਾਲਾ ਮਨ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ‘ਇੱਟ ਦਾ ਜਵਾਬ ਪੱਥਰ ਨਾਲ’ ਮਿਲਦੇ ਵੇਖ ਕੇ ਆਨੰਦ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਜਿਸ ਦਾ ਯਿਸੂ ਨੇ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ (ਆਇਤਾਂ 1, 2)

ਇਸ ਸਭ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖ ਕੇ, ਅਸੀਂ ਬਾਕੀ ਆਇਤਾਂ, ਆਇਤ 1 ਦੇ ਨਾਲ ਆਇਤ 2 ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਾਂਗੇ।

ਕਿਰਪਾ ਦੀ ਲੋੜ

ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੇ ਪਿੱਛੋਂ ਕਿ ‘ਦੋਸ਼ ਨਾ ਲਾਓ’ (ਆਇਤ 1), ਯਿਸੂ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ‘ਤਾਂ ਜੋ ਤੁਹਾਡੇ ਉੱਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਨਾ ਜਾਏ’ (ਆਇਤ 1)। ਫਿਰ ਉਸ ਨੇ ਆਇਤ 2 ਵਿਚ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਦਿੱਤਾ, ‘ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਸ ਨਿਆਂ ਨਾਲ ਤੁਸੀਂ ਦੋਸ਼ ਲਾਉਂਦੇ ਹੋ ਉਸੇ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੇ ਉੱਤੇ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ; ਅਤੇ ਜਿਸ ਮਾਧ ਨਾਲ ਤੁਸੀਂ ਮਿਣਦੇ ਹੋ ਉਸੇ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਮਿਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।’ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤਕ ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਸਾਡੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਇਕ ਸ਼ੀਸ਼ਾ ਹੈ; ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਉਵੇਂ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਅਸੀਂ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਲੂਕਾ ਦੇ ਵਿਰਤਾਂਤ ਵਿਚ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇ ਇਸ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਜ਼ੋਰ ਇਸੇ ਗੱਲ ਤੇ ਹੋਵੇਗਾ:

ਦੋਸ਼ ਨਾ ਲਾਓ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਉੱਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਨਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਅਪਰਾਧੀ ਨਾ ਠਹਿਰਾਓ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਅਪਰਾਧੀ ਨਾ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਓਗੇ। ਛੱਡ ਦਿਓ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਛੱਡੇ ਜਾਓਗੇ। ਦਿਓ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਪੂਰਾ ਮਾਪ ਦੱਬ ਦੱਬ ਕੇ ਹਿਲਾ ਹਿਲਾ ਕੇ ਅਤੇ ਡੁੱਲ੍ਹਦਾ ਹੋਇਆ ਤੁਹਾਡੇ ਪੱਲੇ ਪਾਉਣਗੇ ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਸ ਮਾਪ ਨਾਲ ਤੁਸੀਂ ਮਿਣਦੇ ਹੋ ਉਸੇ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਮੁੜ ਮਿਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ¹² (ਲੂਕਾ 6:37, 38)।

ਦ ਲਿਵਿੰਗ ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ਲੂਕਾ 6:37 ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਇਵੇਂ ਹੈ, ‘‘ਦੂਜਿਆਂ ਤੇ ਰਹਿਮ ਕਰੋ; ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ ਤੁਹਾਡੇ ਉੱਤੇ ਰਹਿਮ ਕਰਨਗੇ।’’

ਪਰ ਇੱਥੇ, ਯਿਸੂ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਖੁਦਾ ਦੇ ਨਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਲਿਬਾਸ ਵਿਚ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਦੇ ਨਾ ਕਦੇ ਅਸੀਂ ਉਹ ਜ਼ਰੂਰ ਕੱਟਾਂਗੇ ਜੋ ਅਸਾਂ ਬੀਜਿਆ ਸੀ (ਗਲਾਤੀਆਂ 6:7)। ਹਾਮਾਨ ਨੂੰ ਓਸੇ ਫ਼ਾਂਸੀ ਤੇ ਟੰਗਿਆ ਗਿਆ, ਜਿਹੜੀ ਉਸ ਨੇ ਮਰਦਕਈ ਵਾਸਤੇ ਬਣਾਈ ਸੀ (ਅਸਤਰ 7)। ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਦੀ ਪੋਥੀ 10:8 ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ‘‘ਜਿਹੜਾ ਟੋਆ ਪੁੱਟਦਾ ਹੈ ਉਹ ਉਹਦੇ ਵਿਚ ਡਿੱਗੇਗਾ।’’ ਮੱਤੀ 7:1, 2 ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਖੁਦਾ ਦੇ ਅਬਦੀ ਨਿਆਂ ਲਈ ਹੈ (ਵੇਖੋ 7:21-27)। ਇਕ ਦਿਨ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਸਿੰਘਾਸਣ ਦੇ ਅੱਗੇ ਖਲੋ ਕੇ ‘‘ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਲੇਖਾ’’ ਦੇਣਾ ਪੈਣਾ ਹੈ (ਰੋਮੀਆਂ 14:12)। ਅਖੀਰ ਵਿਚ, ਇਸੇ ਨਿਆਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉਸ ਵੱਡੇ ਸਫੇਦ ਤਖ਼ਤ ਅੱਗੇ (ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ 20:11), ਉਹੋ ਜਿਹੇ ਨਿਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਤੁਸੀਂ ਦੂਜਿਆਂ ਲਈ ਮਿਣਦੇ ਸਾਓ। ਜੇ ਤੁਹਾਡਾ ਨਿਆਂ ਇਵੇਂ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਜਾਓਗੇ ਜਾਂ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ (ਮੱਤੀ 25:31-33)? ਯਾਕੂਬ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਕਾਂਬਾ ਲਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੇ ਗੌਰ ਕਰੋ: ‘‘ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਸ ਨੇ ਦਇਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਉਸ ਦਾ ਨਿਆਂ ਬਗ਼ੈਰ ਦਇਆ ਦੇ ਹੋਵੇਗਾ’’ (ਯਾਕੂਬ 2:13)।

ਸਹਿਜ ਬੁੱਧੀ ਦੀ ਲੋੜ

ਸ਼ਾਇਦ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਣ ਲਈ ਰੁਕਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੱਤੀ 7:1-12 ਵਿਚ ਪਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਉਪਦੇਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ, ਕੁਝ ਸਹਿਜ ਬੁੱਧੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਆਇਤਾਂ 1 ਅਤੇ 2 ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਖੁਦਾ ਦਾ ਨਿਆਂ ਦੂਜਿਆਂ ਦਾ ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਦਾ ਜਾਂ ਨਾ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਹ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸਿਖਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਅਗਰ ਸਾਨੂੰ ਲੱਗੇ ਕਿ ਹਰ ਕੋਈ ਗਲਤ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਸਹੀ ਕਹਿਣ ਤੇ ਖੁਦਾ ਰੂਹਾਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਕਬੂਲ ਕਰ ਲਵੇਗਾ। ਜੇ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਇੱਕੋ ਪਹਾੜੀ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ, ਤਾਂ ਵੀ ਅਸੀਂ 7:1, 2 ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਗਲਤ ਮੰਨਦੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿਚ, ਯਿਸੂ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣ ਕੇ ਮੰਨਣ ਵਾਲਾ (ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਨੂੰ ਵੀ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ) ਉਸ ਬੁੱਧਵਾਨ ਵਰਗਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਘਰ ਚੱਟਾਨ ਉੱਤੇ ਬਣਾਇਆ (7:24, 25)।

ਹਲੀਮੀ ਦੀ ਲੋੜ

ਅਧਿਆਇ 7 ਦੀਆਂ ਪਹਿਲੀਆਂ ਦੋ ਆਇਤਾਂ ਵਿਚ, ਯਿਸੂ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਅਸੀਂ ਦੂਜਿਆਂ ਦਾ ਨਿਆਂ ਕਰਦੇ ਰਹੀਏ, ਪਰ ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਇਹ

ਸਮਝਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਖੁਦਾ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਇਸੇ ਸਚਿਆਈ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ:

ਤੂੰ ਪਰਾਏ ਟਹਿਲੂਏ ਉੱਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਉਣ ਵਾਲਾ ਕੌਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ? ਉਹ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਹੀ ਮਾਲਕ ਦੇ ਅੱਗੇ ਖਲ੍ਹਿਆਰਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਅਥਵਾ ਡਿੱਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਖਲ੍ਹਿਆਰਿਆ ਰਹੇਗਾ ਕਿਉਂ ਜੋ ਪ੍ਰਭੂ ਉਹ ਦੇ ਖਲ੍ਹਿਆਰਨ ਨੂੰ ਸਮਰਥ ਹੈ (ਰੋਮੀਆਂ 14:4)।

... ਮੇਰੇ ਲੇਖੇ ਇਹ ਅੱਤ ਛੋਟੀ ਗੱਲ ਹੈ ਭਈ ਤੁਹਾਥੋਂ ... ਮੇਰੀ ਜਾਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਸਗੋਂ ਮੈਂ ਆਪ ਵੀ ਆਪਣੀ ਜਾਚ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਭਾਵੇਂ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਵੇਖਦਾ ਤਾਂ ਵੀ ਇਸ ਤੋਂ ਮੈਂ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਦਾ ਪਰ ਮੇਰੀ ਜਾਚ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਭੂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਪ੍ਰਭੂ ਨਾ ਆਵੇ ਤੁਸੀਂ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਦਾ ਨਬੇੜਾ ਨਾ ਕਰੋ। ਉਹ ਤਾਂ ਹਨੇਰੇ ਦੀਆਂ ਗੁਪਤ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਪਰਕਾਸ਼ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਮਨ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਪਰਗਟ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੀ ਵੱਲੋਂ ਵਡਿਆਈ ਮਿਲੇਗੀ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 4:3-5)।

ਜੌਨ ਸਟੋਟ ਨੇ ਆਖਿਆ ਹੈ, 'ਯਿਸੂ ਸਾਨੂੰ ਬੰਦਾ ਬਣਨਾ ਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦਾ (ਆਪਣੀ ਅਲੋਚਨਾਤਮਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਤਿਆਗ ਕਰਕੇ, ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਜਾਨਵਰਾਂ ਤੋਂ ਫਰਕ ਹੋਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ) ਬਲਕਿ ਖੁਦਾ ਬਣਨ (ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਨਿਆਈਂ ਬਣਾ ਕੇ) ਦੀ ਅਤਿ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਮਹੱਤਵ ਇੱਛਾ ਦਾ ਤਿਆਗ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ।'¹³

ਅਸੀਂ ਖੁਦਾ ਨਹੀਂ ਹਾਂ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਸਾਡੇ ਨਿਆਂ ਵਿਚ ਦੋਸ਼ ਹੋਣਾ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਸਬੰਧਾਂ ਵਿਚ, ਸਾਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਖ਼ਰ ਅਸੀਂ ਅਤੇ ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਖੁਦਾ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਵਾਂਗੇ ਅਤੇ ਆਖ਼ਰੀ ਨਿਆਂ ਖੁਦਾ ਹੀ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਆਓ ਅਸੀਂ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਵਿਹਾਰ ਵਿਚ ਰਹਿਮਦਿਲ, ਕਿਰਪਾਲੂ ਅਤੇ ਧੀਰਜਵਾਨ ਬਣੀਏ!

ਸਾਰ

ਮੱਤੀ 7: 1-12 ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਸਾਨੂੰ ਇਹੀ ਸਿਖਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਜੇ ਅਸੀਂ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਦੋਸ਼ ਲਾਉਣੇ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਅਗਲੇ ਸਰਮਨ ਵਿਚ, ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਇਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪੰਜ ਹੋਰ ਸੁਝਾਅ ਕੱਢਾਂਗੇ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ...

- ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਬਦਲਾਅ ਲਿਆਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ (ਆਇਤਾਂ 3-5)।
- ਸਾਨੂੰ ਹਲੀਮੀ ਤੇ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਨਾਲ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ (ਆਇਤ 5)।
- ਸਾਨੂੰ ਭਿੰਨਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਔਕੜਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ (ਆਇਤ 6)।
- ਸਾਡਾ ਖੁਦਾ ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਣ ਦਾ ਯਕੀਨ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ (ਆਇਤਾਂ 7-11)।
- ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸੁਨਹਿਰੀ ਨਿਆਮ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਹੋਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ (ਆਇਤ 12)।

ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਯਿਸੂ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਮੁਕਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਕੇ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲਿਆ ਹੈ (ਮਰਕੁਸ 16:16)। ਉਸ ਨੇ ਆਖਿਆ, ਕਿ ਜ਼ਿੰਦਗੀ

ਦਾ ਤਾਜ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਉਹੀ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਮਰਨ ਤਕ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ (ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ 2: 10)। ਆਪਣੇ ਚੇਲਿਆਂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ, ਉਸ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਪਾਪ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕ ਤੋਂ ਬਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮਾਫ਼ੀ ਲਈ ਦੁਆ ਕਰਨ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 8:22)। ਇਹ ਡੇਵਿਡ ਰੋਪਰ ਦਾ ‘‘ਨਿਆਂ’’ ਜਾਂ ਫ਼ੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਇਹ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਵਚਨ ਦੀ ਸਾਫ਼ ਸਿੱਖਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਚਿਆਈਆਂ ਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਮੰਨਣ ਜਾਂ ਨਾ ਮੰਨਣ ਨਾਲ ਤੈਅ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਅਨਾਦੀਕਾਲ ਦਾ ਸਮਾਂ ਕਿੱਥੇ ਕੱਟੋਗੇ (ਮੱਤੀ 7:21-27)। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਮਸੀਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਮਸੀਹੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਵਾਪਸ ਆਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਹੁਣੇ ਆ ਜਾਓ।¹⁴

ਟਿੱਪਣੀਆਂ

¹ਇਹ ਅਤੇ ਅਗਲਾ ਸਰਮਨ ਕਈ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਜਿੰਨੀ ਚੌਕਸੀ ਨਾਲ ਮੈਂ ਹੁਣ ਲਿਖਦਾ ਹਾਂ ਓਨਾ ਧਿਆਨ ਮੈਂ ਇਸ ਗੱਲ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਕਿ ਕਿੱਥੋਂ-ਕਿੱਥੋਂ ਹਵਾਲੇ ਲਏ ਹਨ। ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਿਆ, ਉਹਦੀ ਮਾਫ਼ੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ।²ਇਹ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਤੋਂ ਲਈ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇੱਥੇ ਇਸ ਕਰਕੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਲੋਕ ਵਾਕਫ਼ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਾਠ ਵਿਚ ਅੱਗੇ ਵੇਖਾਂਗੇ।³ਚਾਰਲਸ ਬੀ. ਵਿਲੀਅਮਜ਼, *ਦ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ: ਏ ਟ੍ਰਾਸਲੇਸ਼ਨ ਇਨ ਦ ਲੈਂਗੁਏਜ ਆਫ ਦ ਪੀਪਲ* (ਸ਼ਿਕਾਗੋ: ਮੂਡੀ ਪ੍ਰੈਸ, 1949), 23. ⁴ਪਹਾੜੀ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੂਕਾ ਦੇ ਵਿਰਤਾਂਤ ਵਿਚ, ਸਿਖਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਇਕ ਹਵਾਲਾ ਹੈ, ਅੰਨ੍ਹੇ ਦਾ ਅੰਨ੍ਹਾ ਆਗੂ ਸੀ (ਲੂਕਾ 6:39, 40), ਜੋ ਸਾਫ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਫ਼ਰੀਸੀ ਅਤੇ ਗ਼ੈਰੀਆਂ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ (ਵੇਥੋ ਮੱਤੀ 15: 12-14)।⁵ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਇਵੇਂ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਲੋੜ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਬਦਲ ਸਕਦੇ ਹੋ।⁶ਜੇ ਲੋਕ ਆਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿਸੇ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਗਲਤ ਕਹਿਣ ਵਾਲਾ ਬੰਦਾ ਗਲਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਸੋਚੋ।⁷ਯਕੀਨਨ ਹੀ, ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਜਾਨਵਰਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸਭ ਤੋਂ ਅਹਿਮ ਗੁਣ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਸਰੂਪ ਤੇ ਅਤੇ ਅਵਿਨਾਸ਼ੀ ਆਤਮਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।⁸ਅਜਿਹੇ ਵਿਹਾਰ ਨੂੰ ਕਦੇ ਕਦੇ ‘‘ਹੀਣ ਭਾਵਨਾ’’ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।⁹ਕੁਝ ਅਜਿਹੇ ਫ਼ੈਸਲਾਕੁੰਨ ਇਜ਼ਹਾਰ ਅਤੇ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦਿਓ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡੇ ਸੁਣਨ ਵਾਲੇ ਵਾਕਫ਼ ਹੋਣ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹੋਣ।¹⁰ਜੇਮਸ ਮੋਫ਼ਟ, *ਦ ਬਾਈਬਲ: ਏ ਨਿਊ ਟ੍ਰਾਸਲੇਸ਼ਨ* (ਨਿਊ ਯਾਰਕ: ਹਾਰਪਰ ਐਂਡ ਬ੍ਰਦਰਜ਼, 1954), 217.

¹¹7:3-5 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਚਰਚਿਤ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜ ਸੁਝਾਵਾਂ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਇਕ ਹੋਰ ਸੁਝਾਅ ਅਗਲੇ ਸਰਮਨ ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸਰਮਨ ਵਿਚ ਵੀ ਵਰਤ ਸਕਦੇ ਹੋ।¹²ਦੇਣ ਦੀ ਬਰਕਤ ਤੇ ਲੂਕਾ 6:38 ਇਕ ਮਹਾਨ ਆਇਤ ਹੈ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਦੇਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇੱਥੇ ਇਹ ਖ਼ਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਲੋਕ ਦਯਾ ‘‘ਦਿੰਦੇ ਹਨ,’’ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਯਾ ‘‘ਮਿਲੇਗੀ।’’¹³ਜੌਨ ਆਰ. ਡਬਲਯੂ. ਸਟੋਟ, *ਦ ਸੈਸੇਜ ਆਫ ਦ ਸਰਮਨ ਆਨ ਦ ਮਾਊਂਟ* (ਡਾਊਨਰਜ਼ ਗ੍ਰੇਵ, ਇਲਿਨੋਇਸ: ਇੰਟਰ-ਵਰਸਿਟੀ ਪ੍ਰੈਸ, 1978), 177. ¹⁴ਇਸ ਸਰਮਨ ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਸੱਦਾ ਦੇਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਦਿਆਂ, ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਵੀ ਜੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਉਣ ਵਾਲਾ ਹੋਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਿਆ ਹੋਵੇ, ਦੁਆ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।